

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI

KLASA: UP/I-344-01/25-05/02

URBROJ: 376-05-1-25-06

Zagreb, 12. lipnja 2025.

Na temelju članka 16. stavka 1. točke 3. i članka 114. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22 i 14/24) povodom obavijesti operatora Hrvatski Telekom d.d., Radnička cesta 21, Zagreb, o stavljanju izvan uporabe dijela bakrene pristupne mreže, Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, na sjednici održanoj dana 12. lipnja 2025. donosi

O D L U K U

1. Dopušta se Hrvatskom Telekomu d.d. Radnička cesta 21, 10000 Zagreb, OIB:81793146560 (dalje: HT), stavljanje izvan uporabe dijela bakrene pristupne mreže - segmenta zračne trase Točionik.
2. Obvezuje se HT u roku od 60 dana nakon stavljanja izvan uporabe bakrene pristupne mreže, ukloniti sve dijelove bakrene pristupne mreže koje je stavio izvan uporabe.
3. Obvezuje se HT obavijestiti postojeće korisnike najmanje 90 dana unaprijed o prestanku pružanja ugovorenih usluga, uz obvezu omogućiti korisnicima prelazak na zamjensko rješenje na svjetlovodnoj pristupnoj mreži ili raskid ugovora bez plaćanja naknade zbog prijevremenog raskida ugovora.
4. Zabranjuje se HT uvjetovati korisnicima koji zbog gašenja bakrene pristupne mreže prelaze na svjetlovodnu pristupnu mrežu, sklapanje ugovora za javnu komunikacijsku uslugu uključujući i priključak na javnu komunikacijsku mrežu, sklapanjem ugovora za koju drugu javnu komunikacijsku uslugu.
5. Obvezuje se HT omogućiti korisnicima usluga putem bakrene pristupne mreže na području Točionik, raskid cjelokupnog paketa usluga (na svim adresama), bez plaćanja naknade zbog prijevremenog raskida, u roku 60 dana od primitka obavijesti o namjeravanom prestanku pružanja ugovorenih usluga.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) je 13. svibnja 2025. zaprimila obavijest operatora Hrvatski Telekom d.d. Radnička cesta 21, Zagreb (dalje: HT) o stavljanju izvan uporabe dijela bakrene pristupne mreže - zračne trase Točionik. Navodi da je riječ o dijelu HT-ove bakrene pristupne mreže u općini Dubrovačko primorje, koji predstavlja 3 km zračnog bakrenog kabela, a u pogledu kojega je inspektor HAKOM-a donio rješenje o potrebi sanacije neispravnih

dijelova pristupne mreže radi dovođenja iste u tehnički ispravno stanje, klasa: UP/I-344-07/25-01/12, od 18. veljače 2025.

Navodi da je na predmetnoj trasi uočeno niz nepravilnosti pri čemu se većina nedostataka odnose na sanaciju bakra. U dijelu svjetlovodne pristupne mreže uočeno je nekoliko stupova koje također treba sanirati, međutim taj posao otežava činjenica što bakar svojom težinom stvara veliki otpor a sve je po brdovitom terenu nepristupačno vozilima. Dodatni razlog gašenja bakrenih dijelova predmetne pristupne mreže je i kvaliteta usluge za korisnike. Prelaskom na svjetlovod, prestat će značajan negativan utjecaj grmljavinskog pražnjenja po bakrenoj mreži, a sigurno je i kako će trasa duže biti u ispravnom stanju ako se sa stupova ukloni teški bakreni kabel koji pod utjecajem vjetera dovodi do trenutne situacije. S obzirom na navedeno kao i na činjenicu da HT na području naselja Točionik već ima paralelnu svjetlovodnu pristupnu mrežu (riječ je o mreži EU BB Dubrovnik), što znači da je priključak na svjetlovodnu pristupnu mrežu HT-a dostupan za sve korisničke jedinice na području naselja Točionik, HT smatra financijski neprihvatljivim i ekonomski neučinkovitim, sanirati i dalje održavati elemente predmetne pristupne bakrene mreže. Navodi da ne želi gasiti pripadajući MDF na koji je spojen predmetni dio bakrene pristupne mreže već isključivo dijelove bakrene pristupne mreže. Navodi da je takav modalitet gašenja „dijelova“ bakrene mreže prepoznat od strane HAKOM-a kroz Odluku o analizi tržišta iz 2023. u kojoj je izričito navedeno da se proces gašenja bakrene mreže može provesti i u odnosu na pojedinačna gašenja, odnosno gašenja dijelova bakrene mreže (pa čak i u odnosu na pojedinačne korisnike), o čemu je ovdje i riječ.

Dalje navodi da HT na području naselja Točionik nema niti jednog veleprodajnog korisnika (niti su operatori do sada iskazali interes za aktivaciju HT-ovih veleprodajnih usluga), dok u odnosu na maloprodajnu korisničku bazu, HT na predmetnom području ima 2 aktivna maloprodajna korisnika, pri čemu je od jednog korisnika dobio informaciju da nije često na lokaciji uslijed čega mu ni gašenje usluge ne bi bilo problematično, a drugog korisnika je naknadno uspio kontaktirati i dobiti suglasnost za prelazak na svjetlovod. S obzirom da migracija na svjetlovod donosi korisnicima značajno kvalitetniju i stabilniju uslugu od trenutne usluge na bakru te omogućava i nadogradnje usluge s dodatnim funkcionalnostima i benefitima (npr. aktivacija dodatnih IPTV usluga itd.), HT planira korisnicima ponuditi migraciju na svjetlovodnu pristupnu mrežu HT-a, pri čemu bi kao zamjensku uslugu ponudio korisnički paket iz HT-ove ponude, s pojašnjenjem kako će migracija na svjetlovod biti provedena od strane HT-ovih tehničara, brzo, stručno i kvalitetno, te uz obavijest da korisnik ima pravo na raskid postojećeg pretplatničkog ugovora s HT-om bez ikakve naknade u periodu narednih 30 dana od primitka predmetne obavijesti. Ukoliko u navedenom roku od 30 dana od primitka obavijesti korisnik ne raskine pretplatnički ugovor s HT-om, niti prihvati predloženu migraciju, HT će jednostrano raskinuti maloprodajni ugovor o pružanju telekom usluga s predmetnim korisnikom po osnovi članka 19. st. 1. crtica 1. Općih uvjeta poslovanja Hrvatskog Telekom d.d. za pružanje usluga u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži (fiksne usluge Hrvatskog Telekom), a s obzirom da HT planira na predmetnoj lokaciji najkasnije 15. srpnja 2025. prestati pružati HT-ove maloprodajne usluge putem HT-ove bakrene mreže.

Zamjenski maloprodajni paket za maloprodajne korisnike HT-a na području naselja Točionik je Iskon.Internet + Telefon (na svjetlovodnoj infrastrukturi) s mjesečnom naknadom uz ugovornu obvezu na 24 mjeseca od 16,90 EUR (s PDV-om). Predmetnu obavijest planira dostaviti krajnjim korisnicima najkasnije do 15. lipnja 2025. pa ukoliko korisnici ne pristanu na migraciju na zamjensku uslugu, finalno gašenje usluge kod postojećih korisnika nastupit će najranije 15. srpnja 2025., odnosno minimalno 30 dana nakon dostave obavijesti korisniku.

Nakon što po opisanoj proceduri HT odradi migraciju svih preostalih maloprodajnih korisnika na svjetlovod ili nakon što se odradi gašenje HT-ove maloprodajne usluge kod postojećih korisnika koji odbijaju migraciju, ovisno o tome koja od ove dvije varijante nastupi ranije, HT namjerava pristupiti i konačnom procesu gašenja preostalih bakrenih dijelova predmetne pristupne mreže te poduzimanju aktivnosti za njihovo uklanjanje. Pri tome smatra da u ovom konkretnom slučaju gašenja dijela bakrene mreže nije potrebno predvidjeti rok za obavješćavanje ostalih operatora korisnika o planiranom gašenju bakra s obzirom da na predmetnom području nema niti jednog veleprodajnog korisnika (niti na bakru niti na svjetlovodu), a da će na cijelom tom području i nakon gašenja bakrenih dijelova pristupne mreže svim operatorima korisnicima biti dostupne sve trenutno raspoložive HT-ove veleprodajne usluge pristupa HT-ovoj svjetlovodnoj pristupnoj mreži (FA-PON, NBSA FTTH), koje operatorima osiguravaju bolju kvalitetu, stabilnost i dodatne funkcionalnosti veleprodajnog pristupa od eventualnog korištenja veleprodajnih usluga na bakru. Zaključno, HT smatra da ovaj prijedlog gašenja dijela bakrene pristupne mreže na području naselja Točionik osigurava dostatnu zaštitu tržišnog natjecanja i prava krajnjih korisnika.

HAKOM je temeljem prikupljenih podataka i uvidom u svu dostavljenu dokumentaciju, utvrdio kako slijedi.

Sukladno članku 114. Zakona o elektroničkim komunikacijama (dalje: ZEK), operatori sa značajnom tržišnom snagom na jednom ili više mjerodavnih tržišta u skladu s člankom 100. ZEK-a, na koje se primjenjuju obveze iz članaka 101. do 113. ZEK-a, obvezni su, unaprijed i pravodobno, obavijestiti HAKOM o namjeri stavljanja dijelova mreže izvan uporabe ili zamjene novom infrastrukturom, uključujući povijesnu infrastrukturu potrebnu za rad bakrene mreže. Obavijest mora sadržavati sve mjerodavne sljedeće podatke: transparentan raspored i uvjete stavljanja dijelova mreže izvan uporabe ili zamjene novom infrastrukturom; primjeren rok za obavješćivanje trećih osoba, na koje taj prelazak (migracija) izravno utječe, o prijelaznom razdoblju prelaska; specifikaciju dostupnih zamjenskih proizvoda koji su najmanje usporedive kakvoće i kojima se pruža pristup poboljšanoj mrežnoj infrastrukturi. Ako na temelju podataka HAKOM utvrdi da postupak prelaska ne osigurava dostatnu zaštitu tržišnog natjecanja i prava krajnjih korisnika, odredit će operatoru uvjete za primjeren postupak prelaska, što obuhvaća transparentan raspored i uvjete prelaska, primjeren rok operatoru za obavješćivanje o prijelaznom razdoblju te dostupnost zamjenskih proizvoda usporedive kakvoće, kojima se pruža pristup poboljšanoj mrežnoj infrastrukturi za nadomještanje zamijenjenih dijelova mreže.

Nadalje, u Analizi tržišta M1, u poglavlju „Migracijske procedure između veleprodajnih usluga“, točka 8.2. „Obveza pristupa i korištenje posebnih mrežnih sastavnica i povezane opreme“, propisano je sljedeće: „HT je u skladu s člankom 114. ZEK-a, obavezan unaprijed i pravodobno, obavijestiti HAKOM o namjeri stavljanja dijelova mreže izvan uporabe ili zamjene novom infrastrukturom, uključujući povijesnu infrastrukturu potrebnu za rad bakrene mreže. Po primitku navedene obavijesti, HAKOM će ocijeniti osigurava li postupak prelaska dostatnu zaštitu tržišnog natjecanja i prava krajnjih korisnika, pri čemu će svoju ocjenu temeljiti i na mišljenjima koje će prikupiti od dionika na tržištu. Radi izbjegavanja dvojbi, navedeno se odnosi i na pojedinačna gašenja, odnosno gašenja dijelova bakrene mreže (npr. pojedini korisnik) ili gašenje bakrenih mreža na razini pojedinog MDF područja.“

U konkretnom slučaju, HT je obrazložio razloge gašenja dijela bakrene pristupne mreže na području naselja Točionik, na kojem se trenutno nalaze dva aktivna maloprodajna korisnika HT-a i nema veleprodajnih korisnika.

U odnosu na probleme s održavanjem bakrene mreže, izvršen je uvid u Rješenje inspektora elektroničkih komunikacija klasa: UP/I-344-07/25-01/12, urbroj: 376-05-3-25-02 od 18. veljače 2025. (dalje: Rješenje inspektora) kojim je inspektor utvrdio da je predmetna bakrena pristupna mreža u neispravnom stanju te je odredio obvezu HT-u izvršiti sanaciju neispravnih dijelova pristupne mreže u naselju Točionik radi dovođenja iste u tehnički ispravno stanje. U ovom predmetu HT je naveo da je zbog problema vezanih uz održavanje i sanaciju bakrene mreže, već došlo do migracije većeg dijela korisnika na svjetlovod.

Kao razloge za gašenje predmetne bakrene mreže, uzeto je u obzir da se HT susreće s nizom problema kod održavanja i sanacije ove mreže (bakar svojom težinom stvara veliki otpor na stupovima a kako se radi o brdovitom terenu, isto je nepristupačno vozilima) te da postoje problemi s kvalitetom usluga za korisnike. Stoga su prihvaćeni razlozi HT-a da je ekonomski neučinkovito sanirati i dalje održavati elemente pristupne bakrene mreže na ovom području, obzirom da HT već ima izgrađenu paralelnu svjetlovodnu pristupnu mrežu (mreža EU BB Dubrovnik) na području naselja Točionik te je priključak dostupan za sve korisnike tog naselja.

Prema navodima HT-a, trenutno samo dva maloprodajna korisnika koriste telefonske usluge putem bakrene pristupne mreže na predmetnom području te nema veleprodajnih ugovora. Postojeća dva korisnika na predmetnom području koriste samo uslugu telefona druge ili treće linije (s mjesečnom naknadom od 7,41 EUR s PDV-om), i to kao dio paketa usluga na svojim primarnim adresama u Dubrovniku i Mokošici. Kao zamjensko rješenje, HT nudi prelazak na svjetlovodnu pristupnu mrežu i paket Iskon.Internet + Telefon s mjesečnom naknadom od 16,90 EUR (s PDV-om), uz ugovornu obvezu na 24 mjeseca. Dakle, HT navedenim korisnicima koji su koristili samo telefonsku uslugu, nudi zamjensku uslugu koja je skuplja za 9,49 EUR, uz obvezno ugovaranje telefonske usluge i usluge pristupa internetu te uz ugovornu obvezu od 24 mjeseca, ali uz bolju kakvoću usluge.

Temeljem članka 145. st. 7. i 8. ZEK-a, pravo je operatora izmijeniti cijene svojih elektroničkih komunikacijskih usluga uz obvezu omogućiti korisnicima pravo na raskid ugovora bez dodatnih troškova, u roku od dva mjeseca od dana dostave obavijesti o izmjeni ugovornih uvjeta. Isto je i kod izmjene ili ukidanja paketa usluga, temeljem odredbe članka 145. st. 10. ZEK-a, u kojem slučaju je operator javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga obavezan obavijestiti svoje krajnje korisnike, pisanim ili elektroničkim putem o namjeravanoj izmjeni ili ukidanju paketa usluga te im istodobno ponuditi drugi paket usluga. U navedenom slučaju se također primjenjuju odredbe ZEK-a o pravu korisnika na raskid ugovora bez dodatnih troškova, u roku od dva mjeseca od primitka obavijesti.

Dakle, HT je u konkretnom slučaju ovlašten izmijeniti cijene svojih elektroničkih komunikacijskih usluga kao i ukinuti pakete usluga, uz uvjete propisane gore navedenim odredbama. U obavijesti HAKOM-u o namjeri stavljanja dijelova bakrene mreže izvan uporabe, mora navesti specifikaciju dostupnih zamjenskih proizvoda koji su najmanje usporedive kakvoće i kojima se pruža pristup poboljšanoj mrežnoj infrastrukturi. Nastavno na dostavljene podatke o zamjenskom rješenju, HAKOM smatra da će gašenje ovog dijela bakrene mreže i prelazak korisnika na svjetlovodnu tehnologiju donijeti korisnicima značajno kvalitetniju i stabilniju uslugu od trenutne, kao i mogućnost nadogradnje usluge s dodatnim funkcionalnostima i benefitima. Međutim, zamjensko rješenje mora omogućiti korisnicima korištenje samo telefonske usluge, kako je propisano člankom 114. stavkom 2. alinejom 3 ZEK-a. Stoga je točkom 4. izreke HAKOM zabranio HT-u uvjetovati korisnicima koji zbog gašenja bakrene mreže prelaze na svjetlovodnu pristupnu mrežu, sklapanje ugovora za javnu komunikacijsku uslugu, uključujući i priključak na javnu komunikacijsku mrežu, sklapanjem ugovora za koju drugu javnu komunikacijsku uslugu. Drugim riječima, s obzirom da su korisnici do sada imali

moгуćnost ugovoriti samo telefonsku uslugu, HT je obvezan korisnicima isto omogućiti i nakon prelaska na svjetlovodnu pristupnu mrežu.

Dodatno, kako se u konkretnom slučaju radi o korisnicima koji na području Točionik koriste samo uslugu telefona druge ili treće linije (s mjesečnom naknadom od 7,41 EUR s PDV-om), i to kao dio paketa usluga na svojim primarnim adresama u Dubrovniku i Mokošici, a kako bi nakon gašenja postojeće bakrene mreže na području Točionik bili u mogućnosti odabrati drugog operatora čiju ponudu smatraju povoljnijom, HAKOM je obvezao HT omogućiti korisnicima raskid cjelokupnog paketa usluga (na svim adresama), bez plaćanja naknade zbog prijevremenog raskida. Ovo iz razloga što potrošač koji ima pravo na raskid ugovora za bilo koju sastavnicu paketa prije isteka obveznog trajanja ugovora, zbog neusklađenosti s ugovorom ili nepružanja usluge, ima pravo na raskid ugovora za sve sastavnice paketa (čl. 151. st. 2. ZEK-a).

Rok od 30 dana u kojem HT namjerava omogućiti postojećim korisnicima raskid pretplatničkog ugovora bez naknade, nije u skladu s rokom propisanim člankom 145. st. 8. ZEK-a. Nadalje, čl. 25. st. 8. Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (NN 86/23, dalje: Pravilnik), u slučaju izmjene tehnologije pružanja usluga koja zahtjeva prilagodbu na terminalnoj opremi krajnjeg korisnika, obvezuje operatora javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga obavijestiti svoje krajnje korisnike usluga pisanim ili elektroničkim putem najmanje 90 dana prije namjeravane promjene. Kako se u konkretnom slučaju radi o prelasku korisnika s bakrene pristupne mreže na svjetlovodnu, dakle radi se o izmjeni tehnologije pružanja usluga koja u određenoj mjeri također zahtjeva prilagodbu na terminalnoj opremi krajnjeg korisnika, a potrebno je i postavljanje svjetlovodne instalacije u prostoru krajnjeg korisnika, HAKOM smatra navedenu odredbu primjenjivu i u ovom slučaju te je odredio HT-u obavijestiti postojeće korisnike najmanje 90 dana unaprijed o prestanku pružanja ugovorenih usluga i ponudi novih paketa usluga. Naime, postojeći korisnici samostalne telefonske usluge koja se pruža putem bakrene mreže, telefonsku uslugu mogu koristiti bez potrebe priključenja dodatne opreme, poput ONT¹ uređaja i usmjernika. Međutim, migracijom na svjetlovodnu mrežu, neophodno je postavljanje svjetlovodne instalacije u prostoru kod krajnjeg korisnika, a također je neophodna i instalacija ONT uređaja i usmjernika. Navedene radnje opravdavaju primjenu čl. 25. st. 8. Pravilnika i rok od 90 dana, kojim rokom se ujedno ostavlja dovoljno vremena korisnicima donijeti odluku o odabiru drugog operatora za pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga. Unutar tog vremena, a nakon primitka obavijesti o gašenju mreže, korisnici će u roku od 60 dana od primitka obavijesti, odlučiti hoće li prijeći na novi paket HT-a ili raskinuti ugovor bez dodatnih troškova.

Nadalje, HT je obvezan u roku od 60 dana nakon gašenja bakrene pristupne mreže, ukloniti sve dijelove mreže koju je stavio izvan uporabe, kako ista ne bi utjecala na ispravnost i sigurnost elektroničke komunikacijske mreže. Rok od 60 dana je prema mišljenju HAKOM-a dostatan za uklanjanje bakrenih kabela i infrastrukture koja služi isključivo bakrenoj mreži.

S obzirom da na predmetnoj bakrenoj mreži trenutno nema veleprodajnih ugovora, HAKOM je prihvatio prijedlog HT-a da nije potrebno obavještavati operatore korisnike o planiranom gašenju bakrene pristupne mreže jer će na cijelom tom području i nakon gašenja bakrenih dijelova pristupne mreže svim operatorima korisnicima biti dostupne sve trenutno raspoložive HT-ove veleprodajne usluge pristupa HT-ovoj svjetlovodnoj pristupnoj mreži (FA-PON, NBSA FTTH), koje osiguravaju bolju kvalitetu, stabilnost i dodatne funkcionalnosti veleprodajnog pristupa od eventualnog korištenja

¹ ONT-Optical Network Terminal

veleprodajnih usluga na bakru. Javno savjetovanje u ovom predmetu nije provedeno, imajući na umu da na predmetnoj bakrenoj infrastrukturi nema sklopljenih veleprodajnih ugovora.

Slijedom navedenog, HAKOM je temeljem članka 16. stavka 1. točke 3. i članka 114. ZEK-a te članka 96. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09 i 110/21), odlučio kao u izreci ove odluke.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove odluke nije dopuštena žalba, ali može se pokrenuti upravni spor, što ne odgađa provedbu odluke. Upravni spor može se pokrenuti podnošenjem tužbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku 30 (trideset) dana od dana primitka ove odluke.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Radnička cesta 21, 10000 Zagreb, UP-osobna dostava
2. U spis